

ONZE HUISHOUDELIJKE ZORG

Van concurrentie naar samenwerking

Aan de leden van de gemeenteraad van Groningen

Betreft: initiatiefvoorstel 'Onze thuiszorg: van concurrentie naar samenwerking'

Datum: 1 februari 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij leggen wij u het volgende initiatiefvoorstel voor. Wij vragen geen preadvies van het college van burgemeester en wethouders.

Inleiding

Per 1 januari 2015 heeft het Rijk verschillende taken op het gebied van zorg en welzijn overgedragen aan gemeenten. Deze verschuiving van taken en verantwoordelijkheden ging gepaard met een bezuiniging op de gemeentelijke budgetten voor de huishoudelijke hulp. Deze veranderingen hebben onzekerheid en onrust voor thuiszorgwerkers en -cliënten veroorzaakt. Het is een grote taak en verantwoordelijkheid van de gemeente en lokale politiek om de huishoudelijke hulp voor mensen in buurten en wijken goed te organiseren.

De wereld staat niet stil en Groningen moet vooruit

Op 31 oktober 2018 nam de gemeenteraad het initiatiefvoorstel "Onze thuiszorg: van concurrentie naar samenwerking" aan. Hierdoor deed KPMG namens de gemeente Groningen onderzoek naar vier alternatieve manieren om de huishoudelijke zorg in de gemeente Groningen te organiseren. De vier varianten die onderzocht werden waren: de coöperatie, niet aanbesteden maar subsidiëren, de personeelsstichting en de gemeentelijke thuiszorgorganisatie. Uit dit onderzoek trok de meerderheid van de gemeenteraad de conclusie om geen van deze alternatieven uit te voeren.

Onlangs nam de gemeenteraad van Groningen een voorstel aan om de schoonmaak van gemeentelijke panden niet langer aan te besteden maar zelf in dienst te nemen. Eerder werden de beveiligers van gemeentelijke panden al door de gemeente Groningen in dienst genomen. En we zien dat de marktwerking in de jeugdzorg onder druk staat en de kritiek hierop groeit. Dit omdat de marktwerking de samenwerking tegenwerkt en door de versnippering de kosten nodeloos verhogen.

Het is een grote taak en verantwoordelijkheid van de gemeente en lokale politiek om de huishoudelijke zorg voor mensen in buurten, wijken en dorpen goed te organiseren. De SP-fractie heeft daarvoor de volgende voorstellen.

1. Het kan zoveel beter

Verschillende bezuinigingen en de marktwerking hebben de huishoudelijke zorg geen goed gedaan. We kunnen stellen dat ondanks dat er door de inzet van thuiszorgwerkers goede huishoudelijke zorg is geleverd. Maar dat kan en moet veel beter. Voor de thuiszorgwerkers en de cliënten. Soms zijn cliënten door verschillende aanbestedingen hun vertrouwde hulp kwijtgeraakt of hebben zij te maken met steeds wisselende tijdelijke krachten. Belangrijke onderdelen van de huishoudelijke zorg, zoals het doen van de was, het bereiden van een maaltijd en de signalerende functie, zijn grotendeels onmogelijk geworden. De marktwerking en het steeds bedrijfsmatiger werken, hebben geleid tot een registratiedruk en bureaucratie die lijkt op georganiseerd wantrouwen. De aanbestedingen leiden tot concurrentie tussen thuiszorgbedrijven waardoor arbeidsvoorwaarden onder druk komen te staan en werkers in de zorg steeds minder betaald krijgen voor hetzelfde of meer werk.

2. Het moet menselijker en socialer

Mensen moeten in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen zodat ze betrokken blijven bij de buurt. In de zorg is behoefte aan meer huiselijkheid en menselijke aandacht. Meer sociale contacten, meer kleinschaligheid. Niet alleen zorgbehoevenden, maar de hele buurt heeft baat bij zorg dichtbij. Het zorgt voor meer sociale samenhang in de buurt en de wijk. Hiervoor is zekerheid, continuïteit en samenwerking nodig.

3. Van concurrentie...

Veel van de huidige problemen in de huishoudelijke zorg worden veroorzaakt door een combinatie van bezuinigingen en marktwerking. In de gemeente Groningen zijn op dit moment 16 bedrijven die huishoudelijke zorg aanbieden. Deze versnippering van de huishoudelijke zorg leidt tot verspilling van gemeentelijke middelen, het bemoeilijkt het gemeentelijk toezicht op de geleverde kwaliteit en belemmert zorg in samenhang met andere mogelijkheden in de buurt. Het systeem van openbare aanbesteding leidt tot onzekerheid en onrust onder thuiszorgwerkers en hun cliënten. Thuiszorgwerkers zitten hierdoor in onzekerheid over hun werk. Zij weten niet of zij bij de volgende aanbestedingsronde nog voor dezelfde werkgever en onder dezelfde arbeidsvoorwaarden werken. Cliënten zitten hierdoor bij elke aanbestedingsronde in onzekerheid of zij hun vertrouwde thuiszorgwerker behouden.

4. ...naar samenwerking

De SP-fractie vindt dat het anders kan en moet. De gemeente Groningen moet meer samenwerking in de huishoudelijke zorg te organiseren. Door de marktwerking te beteugelen krijgt de gemeente meer zeggenschap en regie over de huishoudelijke zorg. Dan kan de huishoudelijke zorg worden ingericht naar de voorkeuren en behoeften van cliënten en thuiszorgwerkers. De Groninger wijken, buurten en dorpen lenen zich uitstekend voor het organiseren van die zorg. Vanwege de kleinschaligheid, maar ook omdat hier de samenwerking met het WIJ-team gemakkelijk kan worden georganiseerd. Een kleinschalige, menselijke aanpak geeft de thuiszorgwerkers hun beroepseer terug en cliënten krijgen weer zorg gebaseerd op de menselijke maat. Zelfstandige thuiszorgteams kunnen meer verantwoordelijkheid én vrijheid krijgen om zorg en hulp te verlenen en te organiseren, van aanmelding en beoordeling tot uitvoering. Hiermee stopt het registratiedruk en bureaucratie en geven we beroepskrachten meer autonomie en verantwoordelijkheid.

Leren van het verleden en opgedane ervaringen

De huidige contracten met aanbieders van huishoudelijke zorg lopen eind december 2021 af. Dat geeft de gelegenheid om te leren van het verleden en opgedane ervaringen, ook bij andere aanbestedingen van het Gebiedsondersteunende Netwerk (GON).

Om de gewenste beweging naar meer samenwerking en minder concurrentie in te zetten, moeten naar minder aanbieders en betere voorwaarden stellen die gericht zijn op maatschappelijke waarde.

De SP-fracties heeft daarvoor het volgende voorstel:

“Selecteer een beperkt aantal uitvoeringspartners”

Het kenmerk van een uitvoeringspartnerschap is dat de gemeente en de uitvoeringsorganisatie(s) elkaar naar opdrachtverstrekking intensief blijven opzoeken in de fase dat de uitvoering van opgedragen taken. Vooraf moeten vooral doelen op hoofdlijn gesteld worden en overeenstemming zijn over de ontwikkelingsdoelstellingen. Voor concurrentie is geen sprake meer. Het partnerschap is gericht op afstemming en samenwerking. Onlangs heeft het college van B&W van Zutphen een vergelijkbaar voorstel gedaan.¹

Met vooraf objectief gestelde criteria kan de gemeente na de gunningsperiode 1 tot 3 aanbieders uitnodigen voor het doen van een gewenst partnerschapsmodel met een programma van eisen. Hierin kunnen vele eisen van maatschappelijke waarde worden opgenomen zoals in stand houden koppeltjes zorgwerkers en cliënten, loon en arbeidsvoorwaarden, indicatie en registratiedruk, gebiedsgerichte aanpak, e.a. Bij

---

¹ [Vaststellen notitie en presentatie Grip op de uitvoering van huishoudelijke zorg, vanaf september 2021.pdf \(zutphen.nl\)](#)

deze variant is het ook mogelijk dat er slechts één uitvoerder aan de voorwaarden en eisen voldoet.

Voorstel voor besluit:

Wij stellen u voor als volgt te besluiten:

De variant "*Selecteer een beperkt aantal uitvoeringspartners*" naar Zutphens voorbeeld uit te werken en voor te bereiden voor het nieuwe contracteren per 1-1-2022.

Groningen, 1 februari 2021

Jimmy Dijk

SP